

A kőszívű öregember

Hangos mese

(A hanganyag itt található: https://varazsbetu.hu/mesetar/a_koszivu_oregember)

Hol volt, hol nem volt, hetedhét országon, még az Óperenciás-tengeren is túl, volt egyszer egy szegény asszony. S annak a szegény asszonynak volt három szép fia.

Azt mondták a legények, hogy ők elmennek, s más országból hoznak meguknak feleséget, mert a falujukban nem találnak kedvükre valót. Feltarisznyálta őket a szegény

asszony. Hamuból süített nekik pogácsát, elbúcsúzott tőlük nagy könnyhullatásokkal, s elindultak a legények.

Hát ahogy mentek, mendegéltek, egy nagy erdőn vitt keresztül az útjuk. S ahogy az erdőn mentek keresztül, hát megesteledett. Láttak egy kicsi házikót, s oda bementek. S hát kit látnak abban a házikóban? Egy ősz öregembert.

- Hova s merre, fiatal legények? - kérdezte az öregember.

- Adjon isten, öregapánk! - köszöntek a legények. - Elindultunk feleséget keresni. Ránk esteledett, adna-e szállást nekünk éjszakára?

- Adok én szívesen - mondta az öregember. - Meghálhattok.

Megháltak nála a legények, s reggel azt mondta nekik az öreg:

- Halljátok-e, erre visz az utatok, s erre is kell visszajönnötök. S amiért szállást adtam, annak fejében azt kérem, mivel özvegyember vagyok, hogy nekem is hozzatok egy szép hajadont, egy szép leányt feleségnek!

Gondolta magában a három legény, hát minek ennek az öregnek a szép hajadon, amikor olyan öreg, hogy még csoszogni is alig tud. S úgy magukban kikacagták.

Na, továbbmentek a legények. S ahogy beértek egy országba, azonnal elszegődtek az ottani királyhoz. Ennek a királynak volt három erőst szép leánya. Egyik szebb volt, mint a másik. A legények jól viselkedtek, szolgáltak, katonák voltak, harcoltak, s úgy megszerette a király őket, hogy mind a három leányát a három legénynek adta feleségül.

Nagy örömmel vitték őket haza a legények, de csakugyan azon az úton kellett keresztülmenniük, ahol az öreg lakott. Mikor odaértek, köszöntek:

- Jó napot, adjon isten, öregapánk!

- Adjon isten! Jó sokáig oda voltatok! Hát hol s merre jártatok? Látom, magatoknak szép leányokat hoztatok. Három leányt, hát az enyém hol van? Nekem nem hoztatok? - kérdezte az öregember.

- Nem kaptunk - válaszolták a legények.

- Nahát, ha nem kaptatok, akkor itt mind kővé változtok! Csak egyetlenegy leány marad meg nekem feleségnek. A három legény s két leány itt kővé változzon! - szólt az öregember.

Ahogy ezt kimondta, abban a pillanatban a három legény s a két leány kővé változott. Csak egyetlenegy leány maradt meg, s azt ott tartotta magánál az öreg. Sepregetett, főzött, sírt a leány. Sajnálta a másik két testvérét, és sajnálta a három szép deli legényt is, de nem tudott rajtuk segíteni.

Egyszer, amikor az öregembernek erőst jó kedve volt, megkérdezte a leány:

- Öregapókám, mért változtattad kővé a többieket?

- Azért, mert az én szívem is kőből van - mondta az öreg.

- Hát hol van a te kőszíved?

- Hol van? Ott van az ágyterítőben.

Jól van, akkor az öregember elment, s ide-oda bolyongott az erdőben. A leány szedett egy csomó virágot, font egy erőst szép koszorút, s reátette az ágyterítőre. Este, mikor hazajött az öreg, lekezdet kacagni.

- Mért tetted azt a koszorút oda az ágyterítőre? - kérdezte.

- Azért, apókám - felelte a leány -, hogy ha az ágyterítőben van, akkor örüljön a szíved. Felkoszorúztam a szívedet.

Erre ismét kacagott az öreg.

- Nem ott van. Csak nem akartam megmondani.

- Hát hol van apókám? Mondd meg nekem! Úgyse tudom én megmondani senkinek - kérlelte a leány. - Senki nem jár erre, hát kinek mondanám meg?

- Ott van az ajtófélfában az én szívem - mondta az öreg.

Na, másnap a leány újra szedett egy nagy csokor virágot, s az ajtófélfára felakasztotta.

Este, mikor hazajött az öreg, s meglátta ott a virágot, azt mondta:

- Látom, jószívű leány vagy, mert felkoszorúztad az ajtófélfát. Ugye, azt gondoltad, hogy igazat mondtam, hogy ott van a szívem? Hej, pedig nem ott van!

- Hát hol van, apóka? - könyörgött a leány neki.

- Hát idehallgass! Ha nem árulod el senkinek, akkor megmondom, hol van az én szívem. Itt van nem messze. Egy rengeteg nagy erdő közepén van egy nagy szikla, abban a sziklában van egy madárka, s abban a madárkában van az én szívem. Ha valaki szétveri azt a sziklát, megfogja a madárkát, s kiveszi a szívemet belőle, akkor én abba a helybe visszakapom a szívemet.

Gondolkozott a leány, szeget ütött a fejébe, amit hallott.

- Istenem, istenem -sóhajtozott -, ki tudja ezt megtenni, kinek mondhatnám én ezt el?

Na, eltelt sok esztendő. A szegény asszony várta haza a három fiát, egyre várta.

Nem jöttek, s azt hitte, már meg is haltak. Született neki közben egy fiacskája, s már az is tizenhét-húsz esztendősen legénnyé cseperedett.

Egyszer megkérdezte az anyjától:

- Édesanyám, nekem nem voltak testvéreim?

Az asszony nem akarta megmondani, nehogy elszomorítsa a fiát. De az addig könyörgött, addig kérte, mígnem az anyja elpanaszolta, hogy volt neki három legény testvére, s azok elindultak házasodni, de többet nem tértek vissza.

- Na, akkor én egy napig se várok. Tarisznyaljon fel engemet, édesanyám, mert én elindulok a keresésükre! - mondta a legény.

A szegény asszony sütött neki pogácsát hamuból, feltarisznyalta, s nagy keserves könnyhullatások között eleresztette a legkisebbik fiát is. Hát amint ment a legény, megehült, leült enni, s azt mondta:

- Aki éhes, az tartson velem! Nem akarok egyedül enni. Megosztom az ennivalómat bárkivel!

Hát uram, teremtőm, az erdőből kijött egy hatalmas kos, nagy szarvakkal, s azt mondta:

- Te legény, hívtál, itt vagyok!

Na, megvendégelte azt a nagy kost a legény. A kos jóllakott, s azt mondta:

- Húzz ki egy szőrt belőlem, s ha bármilyen bajban leszel, csak annyit mondj, hogy faltörő kos, gyere a segítségemre!

Na, a legény ment tovább. Egy idő múlva megint leült enni, s azt mondta:

- Ki van itt a közelben? Még van maradék ennivalóm. Jöjjön, segítsen megenni, hogy ne egyek egyedül!

Hát odaszállott egy galambocska a vállára.

- Itt vagyok - mondta.

- Gyere - hívta a fiú -, egyél velem!

Jóltartotta, s mikor jóllakott a galamb, akkor azt mondta:

- Húzz ki egy tollat a szárnyamból, s bármilyen bajban leszel, csak mondd azt, hogy tarka galamb, gyere a segítségemre! - Úgy is lett.

Ment a legény, s addig ment, hogy elérte azt a házacskát, ahol a kőszívű ember lakott.

Bekopogtatott, de csak a leány volt otthon. Köszönt a legény illendően:

- Jó estét!

- Jó estét! Hol jársz erre, ahol még a madár se jár? - kérdezte a leány.

- Elindultam - felelte a legény - ország-világot járni. Hát te mért vagy itt egyedül ebben a házikóban?

- Nem vagyok egyedül - mondta a leány -, van nekem egy öregapókám, csak az most az erdőben bolyong.

S a leány akkor elbeszélte, hogy az öregember miért s miként változtatta kőszoborrá a három deli legényt meg az ő két leánytestvérét.

- A deli ifjak pedig az én testvéreim - mondta a legény. - De mit mondott az öreg, hol van a szíve?

- Azt mondta, hogy itt nem messze az erdőben van egy hatalmas nagy szikla, s abban van egy madárka, abban a madárkában van az ő szíve. Ha valaki széttörné azt a sziklát, megfogná azt a madárkát, s az öregemberhez vinné, akkor az mindjárt visszakapná a szívét - felelte a leány.

- Nahát, ha csak ez a baj - mondta erre a legény -, akkor ne szólj egy szót se!

Meg se hált a legény, hanem elindult a sziklához. Meg is találta, s csak annyit mondott:

- Hej, ha itt lenne az a nagy faltörő kos, egykettőre széthányná nekem ezt a sziklát!

Hát, uram teremtem, alig mondta ki ezt, máris ott termett a kos, s a szarvával csak kettőt-hármat döfött rajta, s szét volt a nagy szikla repesztve. Akor azt mondta a legény:

- Most csak a galamb kéne, hogy elkapja a madárkát.

Oda is repült a vállára a galamb, elkapta a madárkát, s a legény kezébe tette. De úgy dobogott annak a madárkának a szíve, hogy nem fért a legény kezében. Vitte hamar nagy örömmel az öregemberhez, s hát amikor közeledett a házikóhoz, azt mondta az öregember a leánynak:

- Jaj, hallod-e, édes leányom, nem tudom, mi van velem, de olyan melegség van rajtam, úgy ver a szívem tájéka, s olyan jó érzés fogott el!

Hát ahogy közeledett a legény a madárral, ahogy mind közelebb ért, az öregembernek potyogni kezdtek a könnyei. A leányt kezdte csókolgatni.

- Itt van öregapám - mondta a legény -, meghoztam a szívét!

Az öregember a madárkából mindjárt kivette a szívét, s betette a maga kebelébe, ahol ugyanúgy dobogott, mint azelőtt.

- Most, öregapám, keltsd életre ezeket az embereket, akiket kővé változtattál, hadd

legyenek boldogok! - kérte a leány.

Életre is ébresztette őket az öregember, s azok nagy boldogan megcsókolták egymást, s hazamentek.

Nagy lakodalmat csaptak, és boldogan élnek még ma is, ha meg nem haltak.

(A hanganyag itt található: https://varazsbetu.hu/mesetar/a_koszivu_oregember)